

Az én édesanyám című esszéíró pályázat értékelése

A szlovákiai magyar közoktatást fenyegető veszélyek közepette egyre fontosabbá válik, hogy a tanárok-diákok megmutathassák a „világnak”, milyen sokoldalúak, milyen kreatív munkát végeznek intézményeikben. A Katedra folyóirat azzal tudja leginkább támogatni az iskolákat, ha minél több lehetőséget biztosít nekik a tehetségeik csillogtatására. Az immár hagyományos Katedra-versenyeken túl ezért egy más típusú, a szövegalkotási készséget fejlesztő verseny elindítására gondoltunk, és február folyamán meghirdettük *Az én édesanyám* című esszéíró versenyt. A széles rétegeket megszólító témát négy kategória számára nyitottuk meg: az volt a célunk, hogy minél szűkebb korosztálycsoportokat alkossunk az objektív(ebb) értékelés elősegítése érdekében. Az I. kategóriába a 3. és 4. osztályos tanulók szövegei kerültek, a II. kategóriában az 5-6. évfolyam pályázhatott, a III. kategóriát a 7-9. osztályosok képviselték, végül a IV. kategóriába a középiskolásokat soroltuk.

Megvallom őszintén, a verseny meghirdetésekor azt gondoltam, a verseny újdonsága, ismeretlensége miatt nagyjából húsz pályamunkát kell majd elbírálnunk. Felkért zsűritársaimmal, *Futó Máriával, Jakubecz Mártával, Hagony Ilonával, Pék Évával, Gál Istvánnal és Gál Attilával* együtt – akiknek ezúton is szeretném még egyszer megköszönni alapos, megfontolt és időt nem sajnáló munkájukat – könnyedén álltunk a feladat elébe. Március utolsó napjaiban azonban ugrásszerűen megnőtt az irodalomverseny postafiókjának tartalma, mivel összesen 129 fogalmazás érkezett be néhány nap leforgása alatt. Nagy örömmel tapasztaltuk, hogy az első kategóriába 32 esszé, a másodikba 21 dolgozat, a harmadikba 38 pályamunka és a 4. kategóriába 38 fogalmazás került. A zsűrinek tehát – ahogy mondani szokás – egyáltalán nem volt könnyű dolga, a III. és IV. kategóriában (a pályázatok mennyisége és minősége miatt) osztott helyezések is szület-

tek. Azonban a mennyiség még nem mérvadója egy versenynek, valójában a minőség kérdése érdekelt bennünket. És itt következett igazán az öröm, mert csupa színvonalas, őszinte szívű, ösztönös odaadást tükröző szöveggel találkoztunk. Fogalmazhatnék úgy is, hogy a gyerekek alaposan megszorogattak – és időnként meghatottak – bennünket, mert az esszék értékelése hosszú beszélgetésekre ösztönözte a zsűri tagjait.

Egy fogalmazásíró verseny elbírálása során nagyon nehéz objektív értékelési szempontokról beszélni. A pontozás, kategorizálás folyamán az általános szövegalkotási kritériumok mentén próbáltuk végezni a feladatunkat, hiszen a mikro- és makroszerkezeti egység gördülékenységét, a kohéziós eszközök alkalmazását, a nyelvezet egyediségét, a gondolatok kreativitását, a szöveg stílusát, a műfaji kritériumok és helyesírási szabályok betartását mindmind figyelembe vettük. A végső döntésben azonban egyfajta összbemérés is közrejátszott, ami az esszé szubjektivitásából fakadóan az olvasó magával ragadását eredményezte. Az értékelés objektivitását azzal próbáltuk elősegíteni, hogy a zsűritagok jelzővel ellátott fogalmazásokat olvastak, csupán a verseny koordinátora, jómagam láttam át a bekapcsolódó tanulók hálóját. Annyi kedves szöveg született, hogy úgy döntöttünk, a Katedra folyóirat honlapján valamennyi pályamunkát közöljük. Az alábbi linken tekinthetik meg a beküldött dolgozatokat:

■ <http://katedra.sk/2014/04/23/az-en-edesanyam-cimu-esszeiro-palyazat-1-kategorianak-munkai/>

■ <http://katedra.sk/2014/04/23/az-en-edesanyam-cimu-esszeiro-palyazat-2-kategorianak-munkai/>

■ <http://katedra.sk/2014/04/24/az-en-edesanyam-cimu-esszeiro-palyazat-3-kategorianak-munkai/>

■ <http://katedra.sk/2014/04/24/az-en-edesanyam-cimu-esszeiro-palyazat-4-kategorianak-munkai/>

A verseny eredményei:

I. kategória

■ 1. hely: **Suba Sára**, Pázmány Péter Alapiskola és Óvoda, Vágsellye
Felkészítő pedagógus: Páldy Eszter

■ 2. hely: **Finta Lucia**, Pázmány Péter Alapiskola és Óvoda, Vágsellye
Felkészítő pedagógus: Páldy Eszter

■ 3. hely: **Wittenberger Bettina**, Tallói Alapiskola és Óvoda
Felkészítő pedagógus: Nagy Éva

II. kategória:

■ 1. hely: **Benyovszky Adél**, Czuczor Gergely Alapiskola Érsekújvár
Felkészítő pedagógus: Benyovszky Krisztián

■ 2. hely: **Jalili Linda**, Széchenyi István Alapiskola, Felsőszeli
Felkészítő pedagógus: Mészáros Magdolna

■ 3. hely: **Tanító Bernadett**, Hetényi János Alapiskola és Óvoda, Ekel
Felkészítő pedagógus: Vajkai Katalin

III. kategória:

■ 1. hely: **Juhos Tamara**, Széchenyi István Alapiskola, Felsőszeli
Felkészítő pedagógus: Morovics Ibolya

■ 2. hely: **Podrácky Gergely**, Bartók Béla Alapiskola, Nagymegyér
Felkészítő pedagógus: Kelemen Márta

■ 2. hely: **Szalay Krisztina**, Hetényi János Alapiskola és Óvoda, Ekel
Felkészítő pedagógus: Vajkai Katalin

Suba Sára (I. kategória)

Az én édesanyám

Az én édesanyám olyan, mint egy angyal. Mindig kedves és aranyos. Segítő-kész mindenben. A szeme barna, a haja sötét. A bőre olyan puha és sima, mint a virág szirma. Amikor simogat, bearanyozza a napomat. Mikor segítek a házimunkában, csillog a szeme, a mosolya ragyogó. Este mesét olvas, betakar és pusztít nyom a homlokomra. Szeretek hozzábújni, mert mellette biztonságban érzem magam. Szeretem a hét utolsó napjait, akkor nagyon sok időt tölt velem meg a testvéremmel. Legcsodálatosabb az, amikor együtt vagyunk: játszunk, kerékpározunk, olvasunk, hancúrozunk. Jó vele beszélgetni, okos tanácsokkal lát el engem. Az én édesanyám sokat tesz azért, hogy nekem és testvéremnek meglegyen mindenünk, és semmiben ne érezzünk hiányt. Ő az, aki mindig vigyáz rám meg a testvéremre. Sok hosszú éjszakát virraszt az ágyunk felett, ha megbetegszünk. Bizalommal fordulhatok hozzá. Ő mindig meghallgat és megért. Ő az, aki ha szomorú vagyok, felvidít, ha valami nem sikerül, biztat. Szeretete nagyobb mindennél. Én nagyon, de nagyon szeretem az édesanyámat. Nekem ő a legfontosabb és a legszebb a világon.

■ 3. hely: Hraboš Viktória, Endrődy

János Alapiskola, Muzsla

Felkészítő pedagógus:

Árendás Andrea

■ 3. hely: Pracu Eszter, Erdélyi

János Magyar Tanítási Nyelvű

Alapiskola, Nagykapos

Felkészítő pedagógus: Kiss Mónika

IV. kategória

■ 1. hely: Gaál Éva, Vámbéry Ármin

Magyar Tannyelvű Gimnázium,

Dunaszerdahely

Felkészítő pedagógus: Kiss Ágota

■ 2. hely: Fährer Zsuzsanna, Ma-

rianum Magyar Tannyelvű Egyházi

Iskolaközpont, Komárom

Felkészítő pedagógus: Mózes Endre

■ 2. hely: Horváth Barbara, Mari-

anum Magyar Tannyelvű Egyházi

Iskolaközpont, Komárom

Felkészítő pedagógus: Mózes Endre

■ 3. hely: Polyák Dóra, Magyar

Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium,

Szepsi

Felkészítő pedagógus:

Zajdek Andrea

■ 3. hely: Duducz Bernadett, Ma-

dách Imre Magyar Tanítási Nyelvű

Gimnázium, Somorja

Felkészítő pedagógus:

Fröhlich Ágota

A díjazott szövegeket közli lapunk is, ezzel köszöntve május hónapjában az édesanyákat.

Benyovszky Adél (II. kategória)

Az én édesanyám

Az én édesanyámat Ágnesnek hívják. Harminckilenc éves lesz júniusban. Termete közepes, a haja mogyoróbarna, szeme zöldesbarna színű. De ez még semmit nem árul el arról, milyen is valójában. A továbbiakban igyekszem híven lefesteni őt, úgy, ahogy az Élet nekünk ajándékozta.

Anyukám nem jár sem kozmetikushoz, sem szépségszalonba. Hogy miért nem? Azért, mert egyáltalán nem szorul rá, nekünk így is tetszik. Nem tipikus nő, már ami az öltözködést illeti. Szoknyát nem vesz föl túl gyakran, ezért az a néhány darab bizony unatkozik a szekrény mélyén, és várja a következő viselőjét (talán én leszek az?), aki majd boldogan billeg bennük a tükör előtt. Egyszerűen ritka az a nap, amikor anyukám szoknyában jelenik meg.

Az édesanyám nagyon kedves és jószívű, és igyekszik mindig pozitívan gondolkodni. Vicces és találékony ember: nő léteére szinte mindent meg tud szerelni a lakásban. Találékonyágát jól mutatja ez az eset is. Amikor még kisebb voltam, az anyukámmal és a legjobb barátnőmmel mentünk ki a játszótérre. Csak egy banánt vittünk, de mi, lányok meg ketten voltunk. Anyukám héjastul akarta elfelezni a gyümölcsöt, hogy ne maszatoljuk össze magunkat vele evés közben, de nem volt semmilyen vágóeszközünk. Fogta hát a fémből készült hajcsatomat, és azzal vágta el a banánt.

Az édesanyám magyar és történelem szakos tanár. Amikor csak nekem mesél, gyakran mondagyűjteményből olvas. Régmúlt időkbe röpitenek el ezek a hol vicces, hol tanulságos történetek. Talán anyukámnak is köszönhető, hogy szívesen olvasok régebben íródott könyveket, elsősorban regényeket.

Anyukám nagyon szereti a szecessziós épületeket. Ha kirándulunk, sok épületbe, kapualjba benézünk, és mindig le is fényképezzük őket. Nekem leginkább történetek vagy versek jutnak eszembe róluk, öreg falaik bizony sok mindent elmesélhetnének.

Kíváncsi volnék, mit szólnának az osztálytársaim, ha anyukám az iskolánkban tanítana! Szerintem érdekesen és játékosan tud magyarázni. Ne gondolja senki, hogy azt annyira egyszerű!

Az én anyukám, annak ellenére, hogy tanár, szerencsére nem erőltet rá sem mire, ami nem érdekel különösebben. Elvárja viszont tőlem, hogy minden tan-

tárgyat egyformán igyekezzek megtanulni. Elnéző velem, ha például matekból nem hozok egyest, mert tudja, hogy inkább a nyelvekhez és rajzhoz van tehetségem.

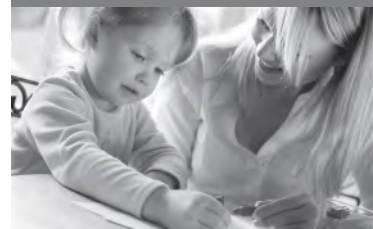
Anyukám bizony kiabálni is szokott velem meg az öcsémmel. A legtöbbször a szobánkban lévő rendetlenség miatt pöröl velünk, és nehezen bár, de elismerem, hogy általában joggal. Szerintem olyan anyukák, akik reggeltől estig egyfolytában mosolyognak, csak a reklámokban vannak.

Esténként a szüleim felváltva mesélnek nekem és az öcsémnek. Az apukám régebben „kitaláltakat” mesélt, de már átváltott a „könyvesre”, rendszerint vicces és jópofa versekkel teli kötetekből. Anyukám „fejből” mesél, és feljótssza diktafonra, hogy később is (ha mondjuk nincs otthon) visszahallgathassuk. Már több könyvre való mese gyűlt így össze a különböző nagyon is élethű szereplőkkel. Engem most már jobban érdekelnek az ilyen történetek, mint például a királykisasszonyosak. Nagyon praktikus dolog, hogy így, fejből is tud jókat mesélni, mert könyv nélkül is mindig kéznél van egy-egy történet.

Anyukám sokat mesél a gyerekkoráról, élményeiről is, például arról, hogy régebben március 8-án mennyire megünnepelték a nemzetközi nőnapot. Az anyai nagypapám a mai napig megtartotta ezt a szép szokást: olyankor mindig kapunk tőle virágot. Ma már az anyák napját ünnepejük „helyette”. Én is készülök néhány különleges ajándékkal az anyukámnak. A legtöbbször valami saját készítésű aprósággal igyekszem megköszönni neki azt a sok mindent, amit értem tett és tesz.

A legtöbb emberhez az édesanyja áll közelebb. Én mindkét szülőmet igazán egyformán és nagyon-nagyon szeretem, és el sem tudnám képzelni nélkülük az életem. Anyukám sem lenne olyan boldog, ha nem lenne mellette apukám, mert akik igazán szeretik egymást, azok igyekeznek bátorítani és valamennyire segíteni a másikat.

Kedves Édesanyám! Mikor a fogalmazásomat olvasod, úgy fusson át arcodon a mosoly, mint fűszálon a pettyes katicabogár!

Juhos Tamara (III. kategória)

Az én édesanyám

Édesanya. Egy édes anya. Kinek szavai oly kedvesek, oly édesek, mint a cukor. Tehát az édesanya olyan, mint a cukor. Nélkülözhetetlen az ember életéből. És bár nem ez a legjobb hasonlat, de a király lánya is azt mondta édesapjának, hogy „úgy szeretlek, mint te a sót”. Hát én meg úgy szeretem azt az embert, kinek életem köszönhetem, mint a cukrot. De azt az érzést nem lehet szóba önteni, nem lehet papírra vetni azt, amit őiránta érzek. Mert ő az édesanyám.

Ő hozott engem a világra. Ő csitított engem szerető szavaival. Ő vett engem az ölébe, ő dédelgetett, ő ölegetett engem. Ő tanított meg járni, beszélni, ő nevelt engem. Ő az az ember, akiről biztosan tudom, hogy mióta élek, szeret engem. Sőt még talán már akkor is úgy szeretett, mikor még a szíve alatt hordozott. Ő az én édesanyám.

Csak ketten vagyunk egymásnak. S ketten közös történelemmel, közös múlttal, közös percekkel rendelkezünk. A mi életünk más. Anyja-lánya lét.

Őszintén szólva, mindig is azt hittem, hogy nem hasonlítok édesanyámra. De mára már rájöttem, hogy ebben tévedtem. Már kezd kivilágosodni előttem, hogy bizony örököltem tőle jó néhány tulajdonságot. A talpraesettsége, akaratossága, makacssága rám is szállt. S minél tovább, annál jobban észreveszem magamon ezeket a „jeleket”. De legalább érzem és tudom, hogy az övé vagyok.

Nem tökéletes ember. Vannak hibái, maga mögött tudhat rossz döntéseket, megfontolatlan cselekedeteket, de ettől függetlenül ő jó ember. Az én szememben az. Ismerem őt, én ismerem őt, s tudom, hogy jó ember. Tudom azt, hogy mindig csakis az én javam érdekelte, a jó szándék hajtotta, hogy nekem legyen meg mindenem, hogy én boldog legyek. Ő mindig csak a második helyen volt. Én ezt nagyon köszönöm neki. És minden mást is. De legfőképpen azt, hogy őt szólíthatom az édesanyámnak.

Ha ő most ezt hallaná, vagy olvasná ezeket a mondatokat, biztos vagyok benne, hogy kicsordulna a könny a szeméből. Ez a szeretet. Bár mostanában sok a probléma, sok a viszály közöttünk, sok rossz dolog vesz körül minket, de mi itt vagyunk egymásnak. Bízhatunk egymásban, számíthatunk egymásra.

Igen anya, számíthatasz rám! Mert én megtanultam melletted azt, hogy mit jelent erősnek lenni. Mert te erős vagy. Egy erős és gyönyörű nő. De ha te már egy kicsit belefáradtál a küzdelembe, ne félj, mert én itt vagyok melletted. Eddig te védtél meg engem a bajtól, most már én is megvédhetlek téged. Nem tudok mindenben segíteni, de ahol kell, ott leszek. Minden lehetőt megteszek annak érdekében, hogy boldog légy. Ha néha csak egy mosollyal is járulok hozzá ahhoz, hogy jobb napod legyen, már én is boldog leszek. Kérlek, ne haragudj rám. Ne haragudj, hogy sokszor nem hallgatok intő szavadra. De hidd el, hogy én ezeket elraktározom jó mélyre, hogy majd én is így terelem útjukon az én gyermekeimet. Ne haragudj, ha néha megbántottalak hozzád vágott szavaimmal. Hogy sokszor nem áldozok rád elegendő időt. Ne haragudj rám. Mert én szeretlek. Én annyira szeretlek, hogy azt elmondani nem lehet. És tudom, hogy te is szeretsz engem.

Köszönöm, hogy vagy nekem. Szeretlek anya!

Gaál Éva (IV. kategória) Az én édesanyám

„Anyá csak egy van“ – szokták mondani. A kissé közhellyé vált mondatot nemcsak az agyunkba véstük, hanem szívünkben is hordozzuk. Minden emberből más-más érzelmet vált ki a szó: anya – az árvának egy délibáb, József Attilának egy gondolati középpont, mely körül költészete forog, a különélő szülők gyermeke is máshogy látja édesanyját, mint az, akinek a családja egy fedél alatt él. Mindez életünk folyamán alakul ki, nem választás kérdése, ennek ellenére mindnyájan úgy érezhetjük, hogy Isten nekünk adta a világ legszebb, legkedvesebb, legokosabb – és még sorolhatnám naphosszat a legek végtelen sorát – édesanyját.

Számomra a szó – édesanya – egyet jelent a támasszal, a megértéssel, a biztonsággal. Egyesek számára túlszám bizonyulhat a rajongásom anya iránt, viszont akik ismernek, tudják, hogy őszintén felnézek rá, sosem vonom kétségbe szavait, és bár személyiségünk különböző, mégis igyekszem úgy élni, hogy egyszer majd anya nyomába érhessek – tekintve a karrierjét, a szakácmesterségét és a finom, de célratörő kifejezőmódját.

A leírtak ellenére mégsem volt a kapcsolatunk mindig felhőtlen. Mint minden lány életében, tizenéves koromban nálam is jelentkezett a serdülőkor, vagyis a lázadó viselkedésmód. Ez örök szálfka marad bennem, ugyanis makacsságom győzött a józan gondolkodásom felett, és emiatt gyakran nem értettünk egyet, nézeteink többször ütköztek, amiből viták, veszekedések alakultak ki köztünk. Viszont ahogy az általában lenni szokott, mi is kibékültünk, megbeszéltük a gondokat, és hamar átestem, anyának köszönhetően, életem ezen rebellis szakaszán.

Eszmefuttatásom középpontjába viszont nem erős kötelékünk viszontagságait szeretném állítani, hanem édesanyám tündérszép mosolyát, mely főként akkor villan meg, amikor büszkeségtől dagadó kebellem rólam és a sikereimről beszél. Tiszteljük és megértjük egymást, viszont azt sosem mondanám, hogy olyanok vagyunk, mintha barátnők lennénk. A mai modern világban sok nő érzi úgy, és büszkén hangoztatja is, hogy az édesanyja a legjobb barátnője. Véleményem szerint erről nem minden esetben mondható el, hogy szerencsés dolog. Az édesanya lehet megértő társ, szerető partner, egy bajtárs, aki mindig mellettünk áll, de ne a barátnő szerepét játssza, hiszen ezáltal gyerekként felmerülhet bennünk, hogy neveltetésünk könnyelműsége és a szigor hiánya miatt életünket nem kell komolyan vennünk, hiszen anyánk is boldogul fiatalos gondolkodásával és örök szórakozottságával. Ugyanis mi mást is jelenthet szülőként cimborának, puszpajtásnak lenni? Meggyőződés szerint édesanyámban a felnőttet kell tisztelnem és szeretnem. Az ő szerepe az életemben példát statuálni, hogy legyen kire felnézni, legyen kitől ellesnem pár trükköt, akár a főzéssel, akár a karrierépítéssel kapcsolatban – mindezt előrelátóan a jövőm miatt, hogy én is ugyanolyan nagyszerű és teljes életet élhessek, mint anya.

A jövőre nézve – elsősorban itt a továbbtanulásra gondolok – elmondhatom, hogy álmaim és céljaim esetleges megvalósulásáért elsősorban anyának fogok köszönetet mondani, és nagyon hálás leszek neki. Ő az a személy, aki mellettem áll – függetlenül attól, hogy az éppen aktuális tervem mennyire reális, vagy milyen áron vihető véghez. Csupán az lebeg a szemem előtt, ami nekem: a felhőtlen és zavartalan boldogság elérése. Pontosabban ez esetben az én boldogságom kivívása. Ugyanis anyáról tudni illik, hogy ő tyúkanyóként támogatja és védelmezi gyermekeit – azaz engem és a húgomat. Ügyel viszont arra is, hogy mindez tisztességes úton történjék. Úgy vélekedik a karrierépítésről, akárcsak minden másról – megvannak ennek is a maga írott-íratlan szabályai, melyeket illő/kötelező betartani, és nem szabad fejvesztve belerohanni minden adódó lehetőségbe, megfontoltnak kell lenni. Természetesen ez a féltés és ez az aggodalom is azt bizonyítja, hogy anya szeret.

Az anyai szeretetet nem mérhető, eladható vagy megvehető. Az csupán van. Ezen fajtáját az érzelmi kötelékek sokaságának csupán a nők, azon belül is csak az édesanyák képesek átélni, a felszínre hozni és éreztetni gyermekeikkel. Anya ezt oly erősen, szívvel-lélekkel adja, hogy tudom: ez egy baráti kötelékhez vagy szerelmi vonzódáshoz nem mérhető. Még nem vagyok tudatában annak, hogy anyának ezt a „képességét” örökölt-e, viszont azzal már most tisztában vagyok, hogy leendő gyermekeim iránt hasonlóképpen szeretném kifejezni az imádatomat. Csak remélni tudom, hogy ők is érezni fogják azt az igaz, anyai szeretetet, amely csak úgy árad az édesanyákból. Szinte sugároznak ettől az érzelmi kavalkádtól.

Összegzésképpen, egyszerűbb szavakkal, mit is mondhatnék – milyen is az én édesanyám? Egy harcos amazon, egy ambiciózus könyvelőnő, egy nyugodt irodai dolgozó, egy konyhatündér, olykor veszélyes nőszemély, egy védelmező nőtény, szerető feleség és még sorolhatnám élethelyzettől függően. Viszont, ami a legfontosabb: legbelül ő is csak anyuci nagylánya, aki itt-ott megbotlik, és előfordul az is, hogy hibát követ el. Hiszen senki sem tökéletes. Amiben viszont egy percig sem kételkedem: miután el-esett, feláll, a problémát helyrehozza, a tévedését belátja és helyesbít. Ilyen az én édesanyám.

